

tendantur manus, propter operum significationem; in longitudine, ab ipso usque in terram, ubi totum corpus crucifixum stare videtur, quod significat persistere, hoc est longanimiter permanere; in altitudine, ab ipso transverso ligno sursum versus, quo caput eminet, propter expectationem supernorum, ne illa opera bona, atque in eis perseverantia, propter beneficia Dei terrena ac temporalia, facienda credantur; sed potius propter illud, quod desuper sempiternum sperat « Fides quæ per dilectionem operatur¹. » In profundo autem, pars illa ligni quæ in terræ abdito defixa latet, sed inde consurgit illud omne, quod eminet; sicut ex occulta Dei voluntate vocatur homo ad participationem tantæ gratiæ, « Alius sic, » alius autem sic², supereminens vere (1) scientiæ charitatem Christi³, » eam profecto ubi pax illa est, quæ præcellit omnem intellectum.

SERMO XIX.

De adventu Domini I.

Sermonem hunc habes extractum e Cod. Cass. x, fol. 196, nec sine voluptate leges, utpote qui doctis piisque sententiis abundet, nec a genere Augustiniano abscedat. Locus ejus ante sermonem Maurinensem CLXXXIV.

SYNOPSIS.

I. Christus dux noster. II. Fideliter adimpletæ sunt prophetiæ. III. Cavendum, ne, sicut in diebus Noë, incauti de-

¹ Galat. v, 6. — ² 1 Cor. vii, 7. — ³ Ephes. iii, 19.

(1) Cod. vero.

prehendamur. IV. Divitiis et rebus terrenis non inherendum. V. Quanquam et divitiis possibilis sit salus. VI. Pauper malus, et bonus dives. VII. De malis temporum nemo murmuret. VIII. Dantur ista ad medicinam. IX. A Deo sæpius admonitis nulla remanebit excusatio. X. Moralis epilogus.

I. FRATRES, Christiani sumus, et omnes iter agere volumus; et si nolumus, iter agimus. Manere hic nemo permittitur. Omnes venientes in hanc vitam, volubilitas temporum transire compellit. Nulli sit pigritiæ locus. Ambula, ne traharis. Occurrit nobis iter agentibus in bivio homo quidam, non homo, sed Deus, propter homines homo. Et dixit nobis: Ad sinistram ire nolite. Facilis quidem videtur, et lenis, et deliciosus iste transitus, tritus a multis, et latus; sed finis hujus viæ interitum habet. Sed est illa via quæ habet plurimos labores, difficultates, angustias, duritias, ubi non solum deliciae non inveniuntur, sed vix humanitas competens exhibetur, per quam difficile ambulaturi estis, sed difficultate cito finita, ad magnam gaudiorum altitudinem venietis, ut evadatis illas insidias quas nemo evadit.

II. Recolamus præterita tempora et Scripturas sacras. Nonne ipse homo est Verbum Dei? Nonne ipsum « Verbum, » postea « Caro factum est et habitavit (1) in nobis? » Antequam caro fieret et habitaret in nobis, nonne ipsum Verbum locutum est per Prophetas? Locutus est utique Deus Verbo suo ad Abraham, quod genus ejus peregrinum futurum esset, cum ipse, cui dicebatur, erat senex, et Sara anus et sterilis. Creditum est; et factum est: quod ipsum genus, id est, populus inde nascens

¹ Joan. i, 14.

(1) Cod. habitabit.

secundum carnem, servituum (1) esset in Ægypto per annos quadringentos; factum est. Quod esset ab illa captivitate liberandus; liberatus est. Quod esset accepturus promissionis terram; accepit. Et longe futura et propinqua dicta sunt, et peracta; et nunc aguntur. Locutus est sermo Domini per Prophetas. Peccaturam (2) illam gentem, tradendam in manus hostium suorum, quod offenderint Deum suum; facta sunt omnia: venturam in captivitatem Babylonicam (3); et hoc factum est: venturum inde regem Christum; venit Christus, natus est Christus, quia ipse sermo se ipsum pronuntiabat esse venturum. Dictum est quod ipsum crucifixuri essent Judæi; crucifixerunt. Prædictum est quod resurrecturus et glorificandus esset; factum est, resurrexit, ascendit in cælum. Prædictum est quod in nomine ejus omnis terra creditura esset; prædictum est quod reges persecuturi essent (4) Ecclesiam ejus; facta sunt hæc. Prædictum est quod reges credituri essent in eum; tenemus jam fidem regum, et de fide Christi dubitamus? Prædictæ sunt hæresum circumcisiones. Numquid et ipsas non videmus? Et inter eas undique circumstrepentes (5) ingemiscimus? Prædictum est ipsa idola per Ecclesiam nomenque Christi esse delenda; et hoc videmus impleri. Prædicta sunt scandala in ipsa Ecclesia, prædicta et zizania, prædicta et palea; hæc omnia et oculis intuemur (6), et quantumque possumus fortitudine impertita a Domino toleramus. In quo te fefellit iste, qui tibi ista dixit? Hac perge, dicto securus, si fidelis es. Experimenta tanta capiens hujus qui tibi loquitur, in his rebus eum probo, quia sic se probare (7) dignatus est. Si omnino verum mihi dicit,

(1) Cod. quod serviturus. — (2) Id. peccare. — (3) Id. Babylonicam. — (4) Id. esset. — (5) Id. circumstrepentem. — (6) Id. intuemus. — (7) Id. reprobati.

non me fallit. Hæc omnia quæ dicit, omnia ejus vera teneo. In nullo mentitus est. Talem eum novi; sermo Dei est. Per ora servorum suorum locutus est, et non fefellit; per os suum quod dicit, fallere poterit? Ille autem cui adhuc nondum notus est, qui de Christo dubitat, dicat et ipse: Hac pergam, ne forte verum dicat, cui jam totus mundus credidit.

III. Fratres mei, multi non credentes, neque vocem sanctorum Patrum audientes, sic habent inveniri, quomodo multitudo illa inventa est in die Noë (1). Non evaserunt, nisi qui in arca fuerunt. Nam si cogitarent, et immutarent (2) vias suas ab impietate, et ad Dominum nostrum converterentur, satisfacerent ei pro delictis suis, et ingemiscentes ad ejus misericordiam, sine dubio non perirent. Neque enim Deus in Ninivem immisericors fuit, quæ in triduo meruit salvari. Quid tam breve quam triduum? Nec tamen illi in tanta angustia temporis, de Dei misericordia desperaverunt, ad flectendam ejus clementiam. Si ergo tridui (3) spatium habuit tam magna civitas flectere ad misericordiam Deum, quantum esse potuit spatium per centum annos, et ducentos, et trecentos, in quibus fabricabatur arca? Ex quo coepit Christus ligna imputribilia de sylva gentium cædere, id est, Ecclesiæ, si homines illi vias suas moresque mutassent, si ad propitiandum Deo sacrificium contribulati cordis offerrent, sine ulla dubitatione, illæsi evaderent. Timeant ergo homines, ne sic inveniantur in illo die novissimo. Sed nos, fratres, ita agamus, ut mutemus vias nostras ab impietate, et emendemus mores, dum tempus habemus, ut dies ille paratos nos inveniat. Quia nunquam mentitur, qui illum dicit venturum esse. Cave ne dubites, quia ve-

(1) Vide August. serm. cclxi, num. 20 et 21. — (2) Cod. immutassent. — (3) Cod. triduum.

rum est. Nam in diebus Noë sic erat : « Manducabant , » bibebant, nubebant, uxores ducebant, emebant, vendebant, donec intravit in arcam Noë, venit diluvium, » et perdidit omnes¹, » qui spem suam in hoc sæculo ponebant, et securi vivere cupiebant. Sed non in regione securitas, et non evaserunt nisi qui in arca fuerunt.

IV. Sed dicunt sibi multi : Jubemur expectare illum diem, nec inveniri tales quales inventi sunt extra arcam, qui in illo diluvio perierunt. Certe exterret (1) nos tuba Evangelii; Verbum Dei exterret nos. Quid faciemus nos? Ergo non erit ducenda uxor? dicit hoc juvenis. Dicit adolescens : Non erit manducandum, non erit bibendum? semper erit jejunandum? Multi ista dicunt. Et qui volebant forte aliquid emere, dicent sibi : Jam non est emendum aliquid, ne inveniamur in illorum numero qui in diluvio perierunt? Quid ergo faciemus, fratres? Si ita est, ergo flendum est, quomodo contristati sunt Apostoli supra humano genere, cum audissent Dominum dicentem : « Si vis esse perfectus, vende omnia tua, et da » pauperibus; et habebis thesaurum in caelo, et veni, » sequere me²? » Ille cui dictum est, contristatus est, abscessit; et cum Magistrum bonum appellaret, a quo quærebat consilium vitæ æternæ, tamdiu visus est Magister bonus, dum hæc diceret et juxta quod (2) interrogatus est. « Dixit Dominus, et contristatus est dives³. » Discedente autem illo tristi (3) Dominus ait : « Quam difficile intrat dives in regnum cœlorum⁴! » quasi clausum sit contra divites regnum cœlorum. Quid fiet? Clausum est. Sed ait : « Pulsate, et aperietur vobis⁵. » Atque utinam tam

¹ Luc. xvii, 27. — ² Matth. xix, 21. — ³ Ibid. 22. — ⁴ Ibid. 23. — ⁵ Id. vii, 7.

(1) Cod. hic et deinceps *exterrit*. — (2) *Ed. male juste quod*. — (3) *Id. triste*.

paucirent in ignem, quam pauci sunt divites! Nunc vero et de numero divitum multi ituri sunt in regna cœlorum, et de numero pauperum multi ituri sunt in ignem æternum, non qui sit dives facultate, sed qui ardeat cupiditate.

V. Contristati sunt autem Discipuli. Dominus ait : « Quod hominibus difficile est, Deo facile est¹. » Difficultate commoti estis, quod nominavit camelum². Si vult, illa immanis bestia, quæ camelus dicitur, intrat hic per foramen acus. Nam ideo hoc dignatus est dicere, et ideo dives potest intrare in regnum cœlorum, quia propter ipsum camelus intravit per foramen acus. Quid est hoc? videamus si apparet. Neque enim sine causa et Joannes Baptista præcursor ipsius Domini, vestem habebat de pilis cameli; qui venturo post se illo iudice, cui præbebat testimonium, quasi chlamydem de illo habebat. Agnoscamus, camelo nominato, figuram Domini nostri Jesu Christi (1). Agnoscamus magnum, et tamen humili cervice, quod nemo potest per suas manus onerare (2), nisi in terram semetipsum deponat (3). Sic et « Christus humiliavit semetipsum usque ad » mortem³, ut destrueret eum qui habebat mortis imperium, id est, diabolum⁴. » Ergo et foramen acus videamus, per quod ille tam magnus ingressus est; in acusenim punctione quas (4) sponte passiones sustinuit, in foramine vero angustias. Jam ergo camelus intravit per foramen acus; non desperent divites, securi intrent (5) regnum cœlorum.

VI. Sed agnoscamus quales divites. Ecce nescio quis de transverso pannis obsitus, exultavit ac risit, quando

¹ Matth. xix, 26. — ² Ibid. 24. — ³ Philip. ii, 8. — ⁴ Hebr. ii, 14.

(1) Vide August. Quæst. evangel. parte ii, num. 47. — (2) *Cod. honorari*. Amanuensis in margine, *onerari*; etenim camelus onera recepturus, ad terram genua flectit. *Cod. antea persuasionibus*. — (3) *Cod. deponeret*. — (4) *Id. quam*, et deinde *passionis*. — (5) *Id. intrant*.

dictum est divitem non intrare in regnum cœlorum, et dixit: Ego intrabo. Hoc mihi isti panni præstabunt. Non introibunt illi, qui nobis injurias faciunt, qui nos premunt. Plane tales non intrabunt. Sed, pauper, vide utrum intres. Quid si pauper es, et cupidus sis? quid si premeris inopia, et ardes avaritia? Si ergo talis es, quisquis es pauper, non quia noluisti, dives non es (1), sed quia non potuisti. Non ergo Deus inspicit tuam facultatem, sed voluntatem attendit. Talis ergo, si es malæ vitæ, malis moribus, blasphemus, adulter, ebriosus, superbus, recede a numero pauperum Dei. Non eris inter illos de quibus dictum est: « Beati pauperes spiritu, » quoniam ipsorum est regnum cœlorum¹. » Ecce talem invenio divitem, ex cuius te comparatione jactasti; et ad regna cœlorum ausus es aspicere? Invenio pauperem spiritu, id est, humilem, pium, innocentem, non blasphemantem, voluntatem Dei sequentem; et si aliquid forte de rebus sæculi hujus in damnis amiserit, statim dicit: « Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino » placuit, ita factum est; sit nomen Domini benedictum in sæcula². » Ecce divitem mitem, humilem, non resistantem, non murmurantem, voluntatem Dei sequentem, et de illa vivorum terra gaudentem: « Beati enim » mites, quia ipsi pro hæreditate possidebunt terram³. » Tu autem forte pauper es, et superbus. Laudo divitem humilem, non laudo pauperem humilem? Pauper non habet unde infletur; dives autem habet, cum quo luctetur. Iste magis, iste dives intrabit (2); et contra te claudetur regnum cœlorum, quia claudetur contra impium, contra superbum, contra blasphemum, contra adulterum, contra ebriosum; claudetur contra avarum.

¹ Matth. v, 3. — ² Job. i, 21. — ³ Matth. v, 4.

(1) Desunt in cod. hæc verba *non es*. — (2) Id. *intravit*.

Fidum tenuit debitorem, qui credidit in promisorem. Dives autem humilis, humanus, fidelis, hæc respondit, dicens: Scit Deus non me superbe sapere; et si forte clamo, et aliquid durum dico, novit Deus scientiam meam, quia regendi necessitate ista dico. Nunquam me pro hoc feram super alios. Intus videt Deus opera quæ sequuntur. Divites enim qui sunt in operibus bonis, facile tribuunt; communicant non habenti. Ibi enim apparet humilitas, si dives es et humilis. Bonum et pium te esse pronuntias; quod habes commune sit tibi et ei qui non habet, ut thesaurizes tibi fundamentum bonum in futurum, ut obtineas veram et beatam vitam. Tales si sint, securi sint, quando venerit dies ille ultimus. In arca inveniantur; in fabrica erunt. Ad diluvium non pertinebunt; non expavescant quod divites sint. Et si juvenis est, et continere se non potest, permittitur ei ut ducat uxorem¹. Sed quia « Tempus breve est, qui habent uxores, sint tanquam non habentes, et qui emunt, tanquam non ementes, » et qui flent, tanquam non flentes, et qui gaudent, tanquam non gaudentes, et qui utuntur hoc mundo, sint tanquam non utantur. Præterit enim figura hujus mundi². »

VII. Fratres mei, murmuratur aliquis adversus Dominum, et dicit: Mala tempora, dura tempora, molesta tempora. Et tamen eduntur munera; et durum dicitur (1) tempus. Quanto tu durior, qui non corrigeris duro tempore? Tanta adhuc viget insania pomparum! tantis superfluis inhiatur, et non habet finem cupiditas! Quanti morbi procedunt de medio! Quanta luxuria redundavit propter theatra, et organa, et tibias, et pantomicos! Male (2) vis uti eo quod optas? Propterea non accipies. Audi apostolicam vocem: « Concupiscitis, et non habe-

¹ 1 Cor. vii, 28. — ² Ibid. 29-31.

(1) Cod. *dicit*. — (2) Id. *mala*; et deinde *optes*.

» tis; occiditis, et zelatis; et non potestis adipisci; litigatis, petitis, et non accipitis, eo quod male petatis, » ut in concupiscentiis vestris consumamini¹. » Sanemus, fratres, corrigamus nos. Judex venturus est, et quia nondum (1) venit, adhuc irridetur. Venturus est, et irridere non vacabit. Fratres mei charissimi, corrigamus nos, quia meliora tempora superventura sunt, sed non illis male viventibus. Jam sæculum vergit se et declinavit in senectutem. Venturi sumus in juventutem? Quid hic speramus? Jam aliud quæramus. Nolite sperare tempora, nisi qualia leguntur in Evangelio. Non ideo mala sunt, quia venit Christus, sed quia mala et dura erant, venit qui consoletur (2).

VIII. Audite, fratres mei; oportebat enim esse tempora molesta et dura. Quid ageremus si consolator tantus non adesset? Ægrotum erat graviter genus humanum, ab Adam usque in finem. Ex quo hic nati sumus, ex quo de Paradiso emissi sumus, utique ægritudo est; sed in fine (3) major futura erat, et forte proxima sanitati, et quibusdam proxima morti. Cum ergo ægrotaret genus humanum, venit (4) medicus ille magnus suscipiens ægrotum in magno quodam lecto, hoc est, toto in mundo. Sed quomodo peritissimus medicus attendit tempora ægroti, et videt, et prospicit quæ futura sint, et lenioribus temporibus ægritudinis ægroti, primum servos suos mittit; ita et noster medicus ad aspiciendos nos misit primum Prophetas. Dixerunt, prædicaverunt. Curavit per eos aliquod, et sanavit. Prædixerunt futuram quamdam accensionem in extremam ægritudinem, et magnam quamdam hujus ægroti jactationem; cui opus

¹ Jacob. iv, 2.

(1) Cod. non habet vocem necessariam *nondum*. — (2) Id. *consoletur*. — (3) Id. *finem*. — (4) Deest *venit* in cod.

esset ipse medicus præsentari, et ad ipsum venire. Ita factum est quia dixit: Credentem ego reficiam, ego salvabo. « Ego percutiam (1), ego sanabo¹. » Venit, factus est homo, particeps mortalitatis nostræ, ut nos possimus fieri participes immortalitatis ipsius. Adhuc æger jactatur, et cum anhelat in febribus, et multum exæstuat, dicit sibi: Ex quo venit medicus iste, acerbiores febres patior; gravius jactor; æstus sustineo immanes. Unde ad me venit? Puto non bene ingressus est in domum meam? Sic dicunt omnes qui adhuc de vanitate ægrotant. Quare de vanitate ægrotant? Quia nolunt ab eo accipere potionem sobrietatis. Videns Deus miseros jactari curis suis, et diversis occupationibus sæculi hujus, quæ jugulant animas eorum, eos curare (2) venit ut medicus. Et non metuunt dicere: Ex quo venit Christus, ista tempora patimur. Ex quo sunt Christiani, in omnibus defecit mundus. O æger insipiens! Non quia venit medicus, gravior facta est ægritudo tua. Medicus bonus, pius, justus, misericors, prævidit illam. Nam non fecit. Venit enim ut consoletur te, ut vere sanus sis. Quid enim tibi aufert, nisi superfluum? Inhiabas rebus noxiis, et in his continebaris. Non erant utilia febrī tuæ, quibus inhiabas. Asper est medicus, quia rapit de manu ægroti poma noxia? Quid tibi tulit, nisi securitatem malam, quam capturus eras? absolve perniciem viscerum tuorum. Et hoc quod gemis et murmurat, ad medicinam ejus pertinet. Curari (3) nolens, ne crucieris invitus. Necesse est ut aspera sint tempora. Quare? ne ametur terrena felicitas. Oportet enim, et medicina talis (4) est, ut turbetur ista vita, et ametur alia vita. Ecce si tanta pigritia adhuc delectatur rebus

¹ Deut. xxxii, 39.

(1) Hic duæ lectiones in cod. *percutiam et promittam*. — (2) Cod. *occurri*. — (3) Id. *curare*. — (4) Id. *et medicinalis est*.

terrenis, et amphitheatro, quid si non percuterentur opera ipsorum? Ecce tot amaritudines miscentur, et adhuc dulcis est mundus!

IX. Ubi se tunc mundi istius sapientes videbunt? ubi se avarus? ubi adulter? ubi impius? ubi ebriosus? ubi blasphemus se recognoscet? Quid miseri pro sua defensione dicturi sunt? Nescivimus te Deum esse, nec vidimus; non audivimus. Prophetas non misisti; legem sæculo non dedisti. Patriarchas non vidimus, Sanctorum exempla non legimus. Christus tuus in terris non fuit, Numquid Petrus tacuit, aut Paulus noluit prædicare? Evangelista non docuit; Martyres non fuerunt, quorum exempla sequeremur, futurum iudicium nemo prædixit; vestiri nudum nemo mandavit; resistere libidini (1) nemo præcepit; repugnare avaritiæ nemo persuasit. In ignorantia peccavimus; merebimur veniam in his quæ gessimus nescientes. Hic se contra ex illo Sanctorum cœtu, quorum primus protestatur (2), Noë justus reclamabit. Et quid ait? Ego te, Domine, propter peccata eorum ne perirent, diluvio prædicavi, ut isti agnoscerent quod esset innocentibus salus, et quod pœna peccantibus. Post hunc Abraham fidelis assistet (3), et dicet: Ego pater gentium, ejus exempla cæteri (4) sequerentur, dilectissimum filium meum Isaac non dubitavi tibi Domino offerre pro victima, ut isti cognoscerent se debere devote ac libenter tibi sua vota deferre. Ego, te jubente, Domine, terram meam et cognationem meam deserui, ut istis quoque essem exemplum, ut nequitas mundi et sæculi peccata desererent. Hunc beatissimus Moyses subsequetur et dicet: Ego dixi: « Non adulterabis¹; » ut licentia fornicationis tolleretur. Ego dixi: « Non concu-

¹ Exod. xx, 14.

(1) Cod. libidine. — (2) Id. protestatus. — (3) Id. assistens. — (4) Id. cæteris.

» pisces¹, » ut avaritiæ (1) cessaret. Ego dixi: « Diliges » proximum tuum², » ut charitas abundaret. Ego dixi: « Soli Deo servies³; » ne isti idolis immolarent. Ego dixi: « Ne quis falsum testimonium dicat⁴, » ut isti adversum omne (2) mendacium os suum clauderent. Post hunc veniet David dicens: Ego te, Domine, per omnia nuntiavi. Ego nomini tuo tantum serviendum esse clamavi. Ego dixi: « Beatus vir qui timet Dominum⁵. » Ego dixi: « Exultabunt Sancti in gloria⁶. » Ego dixi: « Desiderium » peccatorum peribit⁷; » ut isti agnoscerent, et peccare desinerent. Ego cum regia præditus essem potestate, cilicio super lecto, cinere sub lecto, oravi, ut istis mansuetudinis atque humilitatis daretur exemplum. Ego inimicis (3) qui me persequabantur peperci, ut istis misericordiam commendarem. Post hunc veniet Isaïas et dicet: Ego te, Domino per os meum loquente (4), præmonui: « Væ his qui jungunt domum ad domum, et agrum ad » agrum⁸; » ut modum cupiditatis imponerem. Ego iram tuam peccantibus venire testatus sum, ut istis a malefactis suis, si non spes præmiorum, vel suppliciorum formido repelleret. Post hæc, ipse Christus dicet: Ego vobis regna cœlorum promisi. Ego etiam, ut malorum vestrorum haberetis exemplum, latronem qui sub unius horæ mortis suæ tempore me confessus est, in Paradiso collocavi: ut vel illius fidem, qui remitti sibi meruerat peccata, tunc (5) imitaremini. Nam et pro vobis ego hæc passus sum, ne dubitaret homo pro se pati, quod Dominus pro homine (6) pertulit. Ego me post resurrectionem,

¹ Exod. xx, 17. — ² Levit. xix, 18. — ³ Deut. vi, 13. — ⁴ Exod. xx, 16. — ⁵ Psal. cxl, 1. — ⁶ Id. cxlix, 5. — ⁷ Id. cxl, 10. — ⁸ Isaï. v, 8.

(1) Cod. avaritias. — (2) Id. omnem. — (3) Id. inimici. — (4) Id. loquendo. — (5) Id. hunc. — (6) Id. hominem.

ne fides vestra confunderetur, ostendi. Ego in Petro Judæos monui. Ego in Paulo gentibus prædicavi. Quid vos juvat, quod me labiis honoratis, si factis et operibus denegetis? Tunc illis miseris dicitur, quibus hæc improperantur (1): « Ite in ignem æternum¹, atque in tenebras » exteriores; ubi est fletus et stridor dentium². » O miseros, quos ista non permovent! Qui quantum hic in superbia gloriantur, tantum illic in pœna cruciantur (2).

X. Itaque, fratres, licet nos isti irrideant, licet stultos et infelices commemorent, nos gaudeamus. Sed nec rideamus illorum stultitiam, sed magis doleamus. Sed agant se ut volunt; nos vero, nos incolumes custodiamus. Illi modo nobis dolentibus gaudent; nos postea in illorum dolore et pœna gaudebimus (3). Fratres mei dilectissimi, obsecro vos, et admoneo iterum atque iterum, ut ea quæ (4) corporis aure percipitis, operando custodiatis in cubiculo mentis, quatenus vinculo charitatis uniti, adventum Redemptoris nostri annua devotione recolentes, ad ejusdem nativitatis diem celebrandum mereamur pervenire securi, ipso adjuvante qui cum Patre (5) Deo vivit et regnat per cuncta sæcula. Amen.

¹ Matth. xxv, 41. — ² Id. xvii, 13.

(1) Cod. *improperatur*. — (2) Id. *cruciantur*. — (3) Id. *gaudemus*. — (4) Id. *quod, nisi legas id quod*. — (5) Id. *patrem*.

SERMO XX.

De Adventu Domini II.

Dignus est, qui legatur hic sermo; dignus et qui propter sententiarum gravitatem, et dicendi genus sancto Augustino non negetur, cui tribuitur in Cod. Cass. ccclxxxvii, fol. 73. Locus ejus post sermonem præcedentem.

SYNOPSIS.

I. Duplex Christi adventus. II. Homo a Christo reparatus. III. Ad recipiendum Christum advenientem nos præparemus.

I. « SALVATOREM expectamus Dominum Jesum Christum¹. » Prædicaturus vobis, dilectissimi fratres, hujus instantis temporis solemnitatem, non meo utar (1) exordio, nec humanæ sapientiæ verbis intendam, sed prædicatoris egregii verbis insistam, et fidelibus auribus studiose aperiam, quid sonet et prædicet Doctor gentium in fide, et veritate, tuba Dei, cymbalum Jesu Christi: « Salvatorem, inquit, expectamus Dominum nostrum » Jesum Christum. » Sicut autem aures catholicæ in gremio matris Ecclesiæ sunt eruditæ, Salvatorem nostrum, quem pro reparatione mundi venisse jam credimus, eundem quoque venturum judicem omnium expectamus, ut et præteritorum fides per dilectionem nos confirmet in

¹ Philip. iii, 20.

(1) Cod. *utor*.